

Middelalderligt vejanlæg ved Lykkegården

Under tørvegravningen øst for Gl. Estrup Hovedgård fandt Martinus Christensen den 4. april 1945 et mærkeligt stykke vej på omkring 60 meter. Førstelærer H. P. Nielsen blev kontaktet for at se nærmere på vejanlægget. H. P. Nielsen kunne se, at her var noget interessant og telefonerede til Randers Museum.

4 dage senere kom Randers Museum ud for at undersøge vejanlægget ved Gl. Estrup Hovedgård. Denne gård hed dengang Christensminde. I dag kender vi den som Lykkegården.

Økonomisk må vejføringen have været meget bekosteligt og derfor må den være anlagt af en herremand på Gl. Estrup eller på et kongebud for at kunne passere dette vådområde.

Omkring 1 km længere mod syd løber Vejle Å, som også må have været vanskeligt at passere. Om der også her har været anlagt en stabil vej vides ikke.

Forfatteren til artiklen, lidt længere ned på siden, konkludere, at der ikke er tvivl om at anlægget er fra middelalderen. Middelalderen i Danmark strækker sig fra år 500 til år 1500. De første herremænd på Gl. Estrup, man har informationer om, er fra starten af år 1300. Men der har givet været magtfulde mænd på stedet endnu længere tilbage, men man har ingen skriftligt på disse folk.

*Den violette streg på kortet markerer den middelalderlige vejføring.
Den øverste lyserøde markering er fabrikken som i dag rummer
Jydsk Formulartryk. Den lyserøde markering ved Christensminde,
er den nuværende Lykkegården. Klik på kortet for at se en større version.*

Vejanlægget er omhyggeligt beskrevet af Povl von Spreckelsen i Randers Amts historiske årbog fra 1945. Artiklen er gengivet her:

ET MÆRKE­LIGT MIDDELALDERLIGT
VEJANLÆG
I EN MOSE VED AUNING

Af Povl von Spreckelsen.

DEN 4. April 1945 telefonerede Lærer Nielsen, Auning, til Randers Museum og fortalte, at der under Tørvegravning i en Mose 1 km Syd for Auning ad Vejen til Ring var fundet et mærkeligt Stykke gammel Vej. Mosen tilhører Gaardejer Martin Hougaard og er lejet af Martinus Christensen. Denne, der altsaa havde »Pengene i Klemme«, hvis Tørvegravningen skulde standses, var imidlertid meget interesseret i Fundet og lovede beredvilligt at »gaa udenom« i nogle Dage.

Da Fundet heldigvis endnu Søndag den 8. kunde beses, arrangerede Museet en Tur derud, og den da foretagne Undersøgelse gav følgende Resultat:

Midt gennem Mosen i Retning Nord-Syd, ca. 60 cm under Terræn (heraf ca. 15 cm Flyvsand) var i en Længde af ca. 20 m afdækket et Vejstykke fra Mosens nordlige Kant. I Bunden var nedrammet 3 Rækker Egepæle, ca. 1,1 m lange med pænt tilhugget nederste Spids; Afstanden mellem de to yderste Pæle ca. 3 m. Oven paa disse Pæle hvilede ret svære Egetræsplanker, ca. 3,30 m lange. Mellemrummene mellem Plankerne var »foret« med større Grene og Ris og oven paa disse igen et Stenlag med de største Sten i Kanten. Ved Mosens Yderkant (Vejens nordlige Ende) var Stenene mindre, men de blev større og større, jo længere man naaede ud (her fandtes Sten paa over $\frac{1}{2}$ Ton).

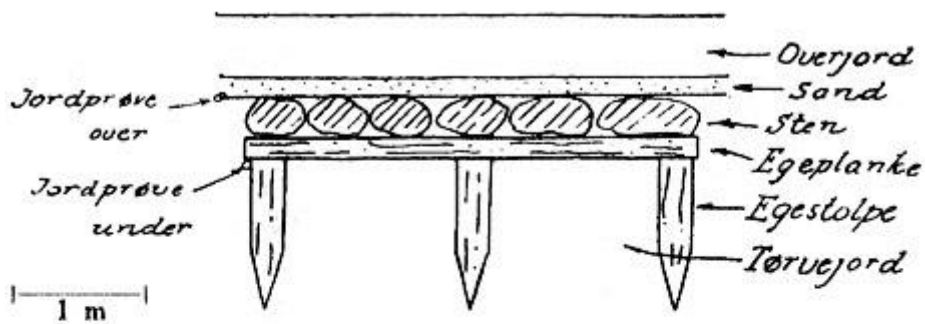

Fig. 1.

Oven paa Stenlaget et Lag Grus og Sand. Paa Fig. 1 ses et skematisk, vel nok lidt for regelmæssigt, Snit af Vejen.

De to Fotografier, Fig. 2 og 3, er begge set fra Nord mod Syd. Paa Fig. 2 ses det afgravede nordligste Stykke af Vejen med kun enkelte Planker endnu liggende paa Pælene. Fig. 3 er fra det om Søndagen afdækkede Stykke af Sydenden; her ses saavel Plankerne nederst som det overliggende Stenlag.

Fig. 2

Midt i Mosen fandtes ved Siden af Vejen, adskilt fra denne ved et »Tomrum« paa ca. 1 m, en yderligere Stensætning, ca. 1½ m lang og ca. 1 m bred, hvis Overkant var lidt højere end Vejbanens. Der er i Vejen fundet Resterne af et Hjulnav, som nu findes paa Museet.

Ca. 50 m mod Vest fandtes yderligere Spor af en Vej med Egeplankebelægning, men muligt uden Stenbelægning; i hvert Fald fandtes ikke Sten der, hvor vi gravede os ned til »Brolægningen«. Denne Vej synes at gaa parallelt med den første, dog muligt med en Bøjning mod Øst i den sydlige Ende (saa vidt man kunde følge den i Terrænet).

Ca. 50—75 m endnu vestligere end den vestligste af de to nævnte Veje gaar nu den gamle Landevej til Ring, og endnu vestligere den nye Landevej.

Anlægget er uden Tvivl fra Middelalderen.

Betragter man Ridset Fig. 4, kan man finde Vejen paa Pælene indtegnet med Prikker paa Matr. Nr. 31, Auning By. Umiddelbart Vest for findes den anden Pælevej. Begge

Fig. 3

